

Ураховуючи сказане, можна виокремити такі головні напрями вдосконалення організації обліку та понятійного апарату нематеріальних активів:

1) гармонізація між положеннями національних стандартів і міжнародними стандартами щодо визнання нематеріальних активів активами (група необоротних) та власне нематеріальними активами, виходячи із градації критеріїв визнання (загальні та спеціальні);

2) зменшення кількості класифікаційних ознак нематеріальних активів, закріплених П(С)БО 8, з метою усунення дублювання та раціональної організації обліку НМА;

3) розробку додаткових форм первинних документів та облікових реєстрів для відображення наявності та руху нематеріальних активів.

Отже, необхідно зазначити, що вдосконалення організації бухгалтерського обліку нематеріальних активів має на меті підвищення якості та корисності інформації, яка передається зацікавленим особам для прийняття управлінських рішень.

Література

1. Банасько Т. Проблеми та перспективи дослідження нематеріальних активів в Україні // Економіст. — 2010. — № 3. — С. 31–33.

2. Гончар О.І. Нематеріальні активи у формуванні потенціалу підприємства / О.І. Гончар, І.В. Павельчук // Вісник Хмельницького аграрного університету. — 2009. — №3. — Т. 1. — С. 77–80.

3. Манакін В. Проблема обліку нематеріальних активів в Україні / В. Манакін, О. Рябенко // Схід. — 2010. — № 2 (102). — С. 10–12.

4. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи» // Бухгалтерія. — № 29(652). — 2005. — С. 48–51.

5. James Brian Quinn, Philip Anderson, and Sydney Finkelstein. Managing Professional Intellect: Making the Most of the Best // Harvard Business Review. 1996. March-April. P.71-80.

**Мукало К.В., студент ОЕФ, 5 курсу,
спеціальність 8.030509 «Облік і аудит»,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»,
науковий керівник — Головка Т.В., к.е.н.,
професор кафедри обліку підприємницької діяльності**

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

В умовах глобальних змін в економіці України одним з найскладніших і найсуперечливіших питань можна вважати облік

дебіторської заборгованості. На жаль, нині суб'єкти господарювання передусім вирішують власні проблеми замість виконання фінансових платіжних зобов'язань перед партнерами, поглиблюючи платіжну кризу і нерегульованість бюджетної системи, що стосується несвоєчасної оплати державних зобов'язань, які здійснюються за рахунок бюджету.

У різних сферах діяльності суспільства питання обліку дебіторської заборгованості є досить актуальним, адже фінансовий стан підприємства значною мірою залежить саме від наявності та ефективного управління цим видом заборгованості.

Облік та аналіз дебіторської заборгованості регулюється Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість». Відповідно до П(С)БО 10 дебіторська заборгованість визначається як сума заборгованостей дебіторів підприємству на певну дату [1].

Провівши дослідження, ми прийшли до висновку, що облік дебіторської заборгованості має ряд проблемних питань.

На наш погляд, до однієї з проблем обліку дебіторської заборгованості слід віднести відсутність на підприємствах ефективної системи контролю та аналізу заборгованості.

Також відсутня чітка схема деталізації і співвідношення різних видів дебіторської заборгованості у загальній їх структурі [2].

На сучасному етапі недостатньо дослідженою залишається проблема оплати дебіторської заборгованості та визначення допустимого рівня засобів, які вилучаються на дебіторську заборгованість для розробки оптимальної політики управління нею [3].

Діючи облікова програма не дає змоги однозначно оцінити стан дебіторської заборгованості, а також ступінь її впливу на фінансово господарських стан підприємств.

Детальнішого опрацювання потребує облік сумнівних боргів, зокрема резерв на їх покриття з метою зближення бухгалтерського та податкового обліку.

Для прийняття управлінських рішень важливе значення має повнота і об'єктивність інформації, пов'язаної з дебіторською заборгованістю. Вирішення багатьох проблемних питань дозволить значно вдосконалити організацію та методіку обліку розрахунків з дебіторами.

На нашу думку, з метою удосконалення обліку та аналізу дебіторської заборгованості необхідно здійснити такі заходи:

— визначення ступеню ризику несплати рахунків покупцями;

— формування та реалізація заходів роботи з дебіторами (створенням цільової групи, зазначення термінів, відповідальних, проведення оцінки витрат та отриманого ефекту);

— застосування різноманітних фінансових інструментів для мінімізації ризиків неповернення боргу: поруки, векселів, банківської гарантії, акредитивів, інкасо;

— складання фінансових планів підприємства із урахуванням даних про зміни простроченої дебіторської заборгованості [4];

— аналіз взаємних вимог і зобов'язань і визначення найраціональніших методів погашення взаємної заборгованості;

— поступове скорочення обсягів дебіторської заборгованості за рахунок проведення взаємозаліків;

— ведення обліку та звітності проведених взаєморозрахунків.

Підводячи підсумки, можна стверджувати, що організація обліку дебіторської заборгованості на підприємстві будь-якої форми власності має важливе значення, оскільки сприяє упорядкуванню інформації, прозорості та достовірності даних із розрахункових операцій з дебіторами.

Організація бухгалтерського обліку дебіторської заборгованості повинна мати таку систему рахунків, яка б у достатній мірі відображала і характеризувала всю господарську діяльність підприємства і забезпечувала отримання об'єктивної та своєчасної інформації для прийняття оптимальних управлінських рішень.

Література

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку «Дебіторська заборгованість»: Затверджене Наказом Міністерства фінансів України від 08.10.1999 р. № 237.

2. *Давидюк Т.В.* Визнання та оцінка поточної дебіторської заборгованості: напрями удосконалення // Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і Необхідність облікового забезпечення управління дебіторською заборгованістю аналізу. — 2012. — Вип. 1 (22).

3. *Кияшко О. М.* // Актуальні проблеми економіки. — 2009. — №3. — С. 190–196.

4. *Колеснікова О. М.* Проблемні питання обліку резерву сумнівних боргів в контексті Податкового кодексу України [Електронний ресурс] / О. М. Колеснікова // Ефективна економіка. — 2011.

5. *Лищенко О. Г.* Управління дебіторською заборгованістю як фактором фінансової стійкості підприємства / О. Г. Лищенко, І. С. Серeda // Держава та регіони. Серія: Економіка і підприємництво. — 2010. — № 3.